

Zmenami prejdú aj kapitálové fondy

Novinky v legislatíve prinesú aj vyššie finančné náklady firiem, hovorí **Richard Farkaš**, partner v spoločnosti KPMG na Slovensku.

Ktoré zmeny v novele zákona o účtovníctve sa najviac dotknú firiem či živnostníkov a prečo? Je to hlavne predĺženie lehoty archivácie z päť na desať rokov. Doteraz bola povinnosť archivovať desať rokov len účtovnú závierku, výkazy vybraných údajov z účtovných závierok zostavených podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS) v znení prijatom Európskou úniou a výročnú správu. Ostatné účtovné záznamy, ako sú účtovné doklady, účtovné knihy, opisový plán, inventúrne súpisy či inventarizačné zápisy bola povinnosť archivovať päť rokov. Táto lehota sa teraz predlžuje z päť na desať rokov. Toto sa dotkne všetkých účtovných jednotiek. Teda malých, veľkých, fyzických osôb, právnických osôb a podobne.

Bude dlhšia archivácia pre firmy problém aj kvôli skladovým priestorom? Archivácia je možná nielen v písomnej forme, ale aj v technickej forme, takže predĺženie lehoty archivácie nemusí vždy znamenať enormný nárast požiadaviek na skladové priestory. V každom prípade to však bude nárast a v každom prípade s tým budú spojené vyššie finančné náklady.

Dá sa, čo sa týka noviniek, hovoriť aj o uľahčení podmienok?

Je tu aj jedno uľahčenie, týka sa lehoty na predloženie účtovnej závierky na schválenie. Priniesla ho novela Obchodného zákonníka v októbri 2017. Týka sa príslušných orgánov akciovej spoločnosti, jednoduchej spoločnosti na akcie, spoločnosti s ručením obmedzeným, družstva a štátneho podniku, ktorými sú spravidla štatutárne orgány, napríklad pri akciovej spoločnosti predstavenstvo, pri spoločnosti s ručením obmedzeným konateľ. Doteraz mali povinnosť predložiť účtovnú závierku na schválenie najvyššiemu orgánu týchto subjektov do šiestich mesiacov po uplynutí účtovného obdobia. Najvyšší orgán je spravidla valné zhromaždenie. Novelou Obchodného zákonníka sa toto ustanovenie zjednodušuje. Účtovná závierka sa musí predložiť tak, aby ju tento orgán schválil do dvanástich mesiacov odo dňa, ku ktorému sa táto

účtovná závierka zostavuje. Čiže môže ju predložiť aj neskôr ako do šiestich mesiacov po uplynutí účtovného obdobia. A je tu ešte jedno nepatrné uľahčenie, a to predĺženie lehoty na uloženie oznámenia o schválení účtovnej závierky príslušným orgánom účtovnej jednotky do registra účtovných závierok. Lehota sa predlžuje z päť na pätnásť dní.

Prinesú zmeny zvýšené finančné náklady pre firmy? A dá sa rozlíšiť, ktoré opatrenia sa dotknú viac veľkých firiem a ktoré ohrozia menšie podniky?

Áno, náklady sa zvýšia. Najviac to bude pri predĺžení doby archivácie z päť na desať rokov, ktoré som spomínal v prvej odpovedi. Čo sa týka druhej časti otázky, to sa nedá takto jednoznačne povedať, niektoré zmeny sa týkajú všetkých účtovných jednotiek, malých či veľkých.

Ktoré zmeny pre rok 2018 skôr uľahčia podnikateľom účtovanie?

Novelou Obchodného zákonníka v októbri 2017 sa spresňuje dátum, takzvaný rozhodný deň, ku ktorému je možné zlúčenie, splynutie a rozdelenie uskutočniť spätne. Aj doteraz sa rozhodný deň mohol stanovovať spätne, ale nebolo celkom jasné, dokiaľ spätne, dokedy dozadu je ho možné stanoviť. Toto je teraz spresnené. Na túto zmenu v Obchodnom zákonníku potom nadväzuje účtovníctvo.

A ďalšie pozitíva?

Ďalšou pozitívnou zmenou, ktorú priniesla novela Obchodného zákonníka, je úprava kapitálových fondov z príspevkov. V účtovníctve sú nazývané ako ostatné kapitálové fondy, účet 413. Predstavujú dobrovoľné posilnenie vlastného imania spoločnosti jej spoločníkmi. Obchodný zákonník už pred novelou pracoval s pojmom takzvaných iných vlastných zdrojov, ku ktorým kapitálové fondy z príspevkov patria, ale teraz sú už

”

Archivácia je možná nielen v písomnej, ale aj v technickej forme, takže predĺženie lehoty archivácie nemusí vždy znamenať enormný nárast požiadaviek na skladové priestory.

aj upravené. A na tieto zmeny v Obchodnom zákonníku nadväzuje aj zmena v účtovných predpisoch – zákone o účtovníctve, postupoch účtovania pre podnikateľov a v opatreniach k účtovnej závierke podnikateľov. Negatívne však vnímam novú úpravu prerozdelenia, respektíve výplaty týchto ka-

pitálových fondov naspäť spoločníkom. Ak sa totiž prerozdedia takým spoločníkom spoločnosti, ktorí ich neuskutočnili, povedzme preto, lebo akcie spoločnosti nadobudli kúpou od dovtedajších spoločníkov, a teda kúpna cena zohľadňovala aj existenciu kapitálových fondov, budú ich účtovať ako výnos a budú ich musieť zdať.

Podľme k negatívnym zmenám. Ktoré to sú?

Ako negatívnu zmenu vnímam aj sťaženie zlúčenia, splynutia a rozdelenia obchodných spoločností, ktoré priniesla tiež novela Obchodného zákonníka. V snahe zabrániť rôznym špekuláciám pri týchto transakciách budú novými vecnými i administratívnymi požiadavkami postihnuté tie obchodné spoločnosti, ktoré tieto transakcie robia s čistým úmyslom. A v kombinácii s novou úpravou zdaňovania pri zlúčení, splynutí a rozdelení (zdaňovať sa bude rozdiel medzi doterajšou účtovnou hodnotou majetku a záväzkov a ich reálnou hodnotou), ktorú tiež vnímam veľmi negatívne, to počet týchto transakcií v budúcnosti zníži.

Štát po novom hrozí prísnu sankciou – zrušením živnosti za vážne prehršky ako nezaúčtovanie a zatajovanie príjmov. To sa týka živnostníkov. Čo pri podobnej činnosti hrozí firmám?

Táto sankcia sa netýka len živnostníkov, ale aj firiem. (gal)

Prehľad zmien platných od januára 2018

Novela zákona o účtovníctve v októbri 2017 priniesla mnoho dôležitých zmien. V spolupráci so spoločnosťou KPMG na Slovensku vám prinášame vybrané novinky.

Doterajší predpis	Nový predpis	Podstata zmeny
Zatriedenie nástupníckej účtovnej jednotky do veľkostných skupín		
Zatriedenie účtovných jednotiek do veľkostných skupín (mikro, malá, veľká) je upravené v § 2 ZoÚ. V prípade zrušenia spoločnosti bez likvidácie, t. j. v prípade - zlúčenia $A + B = A$, - splynutia $A + B = C$, - rozdelenia $A = B + C$, je doteraz špecificky upravené zatriedenie nástupníckej účtovnej jednotky len v prípade, ak ide o novovzniknutú účtovnú jednotku (splynutie, rozdelenie; § 2 ods. 11). Prípád, keď nástupnícka účtovná jednotka nie je novovzniknutá, ale už existuje (zlúčenie, rozdelenie zlúčením), je upravený len všeobecnými ustanoveniami § 2 ods. 10. Podľa § 2 ods. 11 novovzniknutá účtovná jednotka sa zatriedi do veľkostnej skupiny na základe vlastného rozhodnutia a zostáva v tejto veľkostnej skupine aj v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období, pričom nepostupuje podľa odseku 12.	Na koniec § 2 ods. 11 sa dopĺňa veta: Ak pri zrušení bez likvidácie účtovná jednotka, ktorá sa stane právnym nástupcom zanikajúcej právnickej osoby (ďalej len „nástupnícka účtovná jednotka“) nie je novovzniknutou účtovnou jednotkou, je povinná k rozhodnému dňu opätovne prehodnotiť svoje zatriedenie do veľkostných skupín a zohľadniť veľkosť majetku a priemerný prepočítaný počet zamestnancov, ktoré prevzala od zanikajúcej účtovnej jednotky.	V dôvodovej správe sa uvádza: V prípade zlúčenia alebo rozdelenia zlúčením nástupnícka účtovná jednotka po zostavení otváraciej súvahy (= k rozhodnému dňu) prehodnotí veľkostné podmienky a zohľadňuje prevzatú hodnotu majetku a počet zamestnancov zanikajúcej účtovnej jednotky. Na základe daného posúdenia vykoná potrebné účtovné operácie, a to najneskôr ku dňu zostavenia riadnej individuálnej účtovnej závierky, aby mohla správne zostaviť individuálnu účtovnú závierku pre danú veľkostnú skupinu. Týmto sa upravuje všeobecný prístup začlenenia do veľkostnej skupiny minimálne na dve za sebou idúce účtovné obdobia a z dôvodu prevzatia majetku a záväzkov zanikajúcej účtovnej jednotky môže v nástupníckej účtovnej jednotke nastať zmena veľkostnej skupiny aj skôr. V prípade, ak nástupnícka spoločnosť je novozaložená spoločnosť, zostáva prístup nezmenený, keď ako novovzniknutá účtovná jednotka sa môže rozhodnúť na zaradenie do veľkostnej skupiny účtovných jednotiek. Podľa čl. II, tieto zmeny nadobúdajú účinnosť 1. januára 2018.
Register účtovných závierok – lehota na uloženie oznámenia o schválení účtovnej závierky		
Podľa § 23a ods. 4 ak účtovná jednotka nemá schválenú účtovnú závierku v lehote podľa odseku 3, ukladá do registra neschválenú účtovnú závierku; oznámenie o dátume schválenia účtovnej závierky ukladá do registra dodatočne, najneskôr do piatich pracovných dní od jej schválenia.	Lehota na uloženie oznámenia o dátume schválenia účtovnej závierky sa predlžuje z piatich na pätnásť dní.	Lehota sa predlžuje z piatich na pätnásť pracovných dní od schválenia účtovnej závierky príslušným orgánom účtovnej jednotky (v prípade obchodných spoločností je tým orgánom valné zhromaždenie). Podľa čl. II, tieto zmeny nadobúdajú účinnosť 1. januára 2018.
Doba archivácie účtovných záznamov		
Podľa § 35 ods. 3 účtovné záznamy sa uchovávajú takto: a) účtovná závierka, výkazy vybraných údajov z účtovných závierok podľa § 17a a 22 a výročná správa počas desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú, b) účtovné doklady, účtovné knihy, zoznamy účtovných kníh, zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve, opisový plán, inventúrne súpisy, inventarizačné zápisy, účtový rozvrh počas piatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú, c) účtovné záznamy, ktoré sú nositeľmi informácie týkajúcej sa spôsobu vedenia účtovníctva a ktorými účtovná jednotka dokladuje formu vedenia účtovníctva (§ 31 ods. 2) počas piatich rokov nasledujúcich po roku, v ktorom sa naposledy použili.	Lehota uvedená v písm. b) a c) sa predlžuje z piatich na desať rokov.	Zladuje sa doba archivácie účtovných záznamov uvedených v písm. b) a c) s dobou archivácie účtovnej závierky, výkazov vybraných údajov a výročnej správy. Bude jednotná, desať rokov. Podľa čl. II, tieto zmeny nadobúdajú účinnosť 1. januára 2018. Podľa prechodných ustanovení § 39p ods. 1 tieto ustanovenia sa použijú aj na uchovávanie účtovných záznamov, pri ktorých ich doba uchovávania začala plynúť pred 1. januárom 2018 a neuplynula do 31. decembra 2017.